

A MAGYAR KATONA SZELLEME

„Kardot és nem olajágot,
Kardot a nemzet kezébe!
Legyen szabadság először,
És azután legyen béke!”

Petőfi.

Magyar népünk mindig harcos nép: *katonanemzet* volt. Őshazájából való elindulása óta létét és történelmi jogait fegyverrel védte meg. Ellenséges néparadat közé ékelve — társtalan magányosságra, testvértelenségre kárhóztatva — bebizonyosodott, hogy megpróbáltatásai és szorongattatásai között egyedül önerejében és nemzetfenntartó erényeiben bízhatnak. Vérferteges, ezeréves históriájából nemcsak politikai és nemzeti küzdelmei tükröződnek, hanem kikristályosodik belőle az *ősi harcos, a magyar katona lelki képe és szelleme is.*

Mit mutat ez az ősi, folyton változó és mégis örök eszményi harcos lelki arc!

Ott csillog rajta a kacagányos honszerző Árpád faji büszkesége; ott borong Szent Istvánnak, az államszervező, nagy királynak ősi, magyar bánata, harcos keménysége; ott fényeskedik a cserhalmi hősnek: Szent Lászlónak lovagi erénye és vallásos megszállottsága. Lesugárzik róla a legmerészebb magyar álmok valóraváltójának: Nagy Lajosnak történelemformáló, hódító varázsa; ott tündöklük a törökverő, nagy Hunyadinak, „a kereszt hősenek” lelki nagysága és dicső fiának, a világverő Hollós Mátyásnak hódító fölénnyel párosult, mindent lebíró akaraterje.

Kiütözik rajta a végbeli vitézek haláltmegvető, dacos szilajsága; a Dugovits Tituszok és Kemény Simonok hősi önfeláldozása; a várvédő Kinizsiek, Jurisichok, Dobók, Szondyk, Zrínyiek férfias helytállása és halálba rohanó, hősi elszántsága; valamint a Bocskayak és Bethlenek lelkiismereti szabadságának világossága és hitvalló bátorsága.

A fény és árnyék tovább változtatják egymást.

Előtűnik az ősi lelki képen Zrínyi Miklósnak, a babéros költőhadvezérnek fáját féltő komor aggódása és profétai búsongása; a kuruc vitézek fellobbanó harciszomja, hányaveti hetykélkedése és keserű dacos sírvavigadása; Rákóczinak, a „szabadság szentjé”-nek, a nagy bujdosónak, tengerzúgást túlmozgató, könnyes keserve és vallásos megnyugvása; a 48-as szabadságharc titánjainak szívós kitartása, gyógyzniakarása s végül a nagy világégés hőroszainak erőtudata és emberfeletti teljesítményük csodája.

Ennyi érzelemváltozást, ennyi önbizalmat, szent lángolást, egetvívó akarást tükröztet ez az eszményi katonalélek viszontagságos

történelmünk folyamán; így látszanak rajta a szenvedések és megpróbáltatások könny- és vérpatalkjai, mint egy szétterülő, drága Veronika-kendőn. A magyar nagyság, hadidicsőség és magyar bukás tükörképe ez, vagyis az egész magyar történelem.

Az ősi harcos, az eszményi férfi lelki képéből — a világ minden más katonájától sokban elütő — szellem- és jellemtulajdonságok bontakoznak ki.

A magyar katona az elődeitől öröklött és a belénevelt harci szellem és harci erény letéteményese: nagy történelmi hivatás és nemzetfenntartó, erkölcsi erők hordozója.

A magyar katona tudatában van, hogy egy nagy családnak, a nemzeti közösségnek tagja, amellyel szemben hazafiúi kötelességei vannak. Tisztában van vele, hogy ez a nemzeti közösség történelmi céljait csak akkor valósíthatja meg, ha annak minden tagja áldozatos munkával e törekvések szolgálatába áll. A magyar katona lelkét mindenkor az egészséges nemzeti közszellem formálta és irányította. Ezért volt képes mindig nagy tettekre, férfias helyállásra, mártírságig menő hősi elszántságra és önmegtágadásra.

A magyar katona nem gép, nem anyag, hanem önálló gondolkodásra és cselekvésre képes ember. Érző szív, gondolkodó agy. Hazaszeretete, hűsége, áldozatkészsége, önzetlensége egyedülálló. Harci készsége, győzelmi hite törhetetlen. Akaratereje, fegyelme páratlan. Harcban kitartó, a csüggedést nem ismeri. Állhatatos és szilárd jellemű. Istenfélő és becsületes. Feljebbvalóit tiszteli, de szolgálai módon meg nem alázkodik. Szellemében és erkölcsében egészséges. Emberséges és bajtársias. Ellenséggel szemben lovagias. Nyugodt, józan és kisigényű. A fáradságot, nélkülözést és hadi törődést zokszó nélkül viseli. Gyorsasága, találékonyasága, ügyessége a legnehezebb helyzeteken is keresztülsegíti. Jókedvű, bizakodó, dalos természet. Ízes humora nyomorúságát is bearanyozza.

Létünkért, szabadságunkért és nemzeti becsületünkért folytatott évszázados önvédelmi harcainkban a magyar katona utolsó csepp vére hullásáig vitézül és férfiasan harcolt; meghátrálást, gyávaságot, kishitúséget nem ismert. Értékét, vitézi erényeit még ellenségeink is elismerték.

A magyar a világ első katonája: nemzeti eszményeink és az örök magyar gondolat verhetetlen harcosa; a nemzeti lélek őrtüze; történelmi hivatásunk hordozója; dicsőséges multunk tükre; jobb, boldogabb jövődönk biztos záloga.

Becsüljük meg hát a kard kidőlt bajnokait és élő hőseit!

Óvezzük őket a szeretet, hála és hódolat virágaival!

Foglaljuk imánkba nevüket — a szabadság lánglelkű dalnokáinak, a nagy Petőfinek ihletett szavaival:

„Isten után a legszebb és legszentebb név: a honvéd nevezet.“

Vályi Nagy Géza